

Četrtek, 31. maj 2018

P8_TA(2018)0241

Izvajanje direktive o okoljsko primerni zasnovi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 31. maja 2018 o izvajanju direktive o okoljsko primerni zasnovi (2009/125/ES) (2017/2087(INI))

(2020/C 76/22)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114,
- ob upoštevanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o okoljsko primerni zasnovi), ter izvedenih uredb in prostovoljnih sporazumov, sprejetih na podlagi te direktive,
- ob upoštevanju delovnega načrta Komisije za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2016–2019 (COM(2016)0773), ki je bil sprejet v skladu z Direktivo 2009/125/ES,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (v nadaljnjem besedilu: direktiva o označevanju z energijskimi nalepkami) ⁽²⁾,
- ob upoštevanju ciljev Unije o zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in energijski učinkovitosti,
- ob upoštevanju Pariškega sporazuma in 21. konference pogodbenic (COP 21) UNFCCC,
- ob upoštevanju ratifikacije Pariškega sporazuma s strani EU in držav članic,
- ob upoštevanju dolgoročnega cilja iz tega sporazuma glede ohranjanja zvišanja povprečne svetovne temperature na precej manj kot 2 °C v primerjavi s predindustrijsko ravno ter glede nadaljnjih prizadevanj, da bi to zvišanje omejili na 1,5 °C,
- ob upoštevanju splošnega okoljskega akcijskega programa Unije do leta 2020 (Sklep št. 1386/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 ⁽³⁾),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom Akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo (COM(2015)0614),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. januarja 2018 o evropski strategiji za plastiko v krožnem gospodarstvu (COM(2018)0028),
- ob upoštevanju sporočila Evropske komisije in delovnega dokumenta služb Komisije z dne 16. januarja 2018 o izvajanju svežnja o krožnem gospodarstvu: možnosti za rešitev vprašanja stičišča med zakonodajo o kemikalijah, proizvodih in odpadkih (COM(2018)0032 – SWD(2018)0020)),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. septembra 2017 o seznamu kritičnih surovin za EU za leto 2017 (COM(2017)0490),

⁽¹⁾ UL L 285, 31.10.2009, str. 10.

⁽²⁾ UL L 198, 28.7.2017, str. 1.

⁽³⁾ UL L 354, 28.12.2013, str. 171.

Četrtek, 31. maj 2018

- ob upoštevanju sklepov Sveta o ekoinovacijah: omogočanje prehoda na krožno gospodarstvo, sprejetih 18. decembra 2017⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju poročila o emisijski vrzeli za leto 2017 (Emissions Gap Report 2017), ki je bil v okviru programa OZN za okolje objavljen novembra 2017,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. julija 2015 o učinkoviti rabi virov: prehod na krožno gospodarstvo⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju zakonodaje EU o odpadkih,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. julija 2017 o daljši življenjski dobi za izdelke: koristi za potrošnike in podjetja⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju ocene izvajanja na evropski ravni, ki jo je pripravil generalni direktorat Parlamenta za parlamentarne raziskovalne storitve kot dopolnitev k pregledu izvajanja direktive o okoljsko primerni zasnovi,
- ob upoštevanju člena 52 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku odobritve samoiniciativnih poročil in Priloge 3 k temu sklepu,
- ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane ter mnenja Odbora za industrijo, raziskave in energetiko (A8-0165/2018),
  - A. ker je cilj direktive o okoljsko primerni zasnovi povečati energijsko učinkovitost in raven varstva okolja s harmoniziranimi zahtevami, ki zagotavljajo delovanje notranjega trga in spodbujajo stalno zmanjševanje splošnega vpliva izdelkov, povezanih z energijo, na okolje; ker ti ukrepi z zmanjševanjem porabe energije pozitivno vplivajo tudi na energetska varnost;
  - B. ker direktiva o okoljsko primerni zasnovi določa ukrepe, ki jih je treba sprejeti za zmanjšanje vpliva izdelkov, povezanih z energijo, na okolje v njihovem življenjskem ciklusu; ker so se doslej odločitve na podlagi te direktive osredotočale predvsem na zmanjšanje porabe energije v fazi uporabe;
  - C. ker bi z izvajanjem direktive lahko še bolj okrepili prizadevanja EU za izboljšanje energijske učinkovitosti ter pripomogli k doseganju ciljev na področju podnebnih sprememb;
  - D. ker zmanjšanje okoljskega učinka izdelkov, povezanih z energijo, v fazi izdelave okoljsko primerne zasnove, z določitvijo minimalnih meril glede njihovega trajanja, možnosti za nadgradnjo in popravilo, recikliranja in ponovne uporabe, lahko ustvari pomembne priložnosti za odpiranje novih delovnih mest;
  - E. ker je bilo do začetka leta 2018 sprejetih 29 posebnih uredb o okoljsko primerni zasnovi za različne skupine izdelkov, poleg tega pa so bili sprejeti tudi trije prostovoljni sporazumi, priznani v okviru direktive;
  - F. ker so v direktivi o okoljsko primerni zasnovi priznani prostovoljni sporazumi ali drugi samoregulativni ukrepi kot alternativa izvedbenim ukrepom, kadar so izpolnjena nekatera merila; ker se vsi obstoječi prostovoljni sporazumi niso izkazali za učinkovitejše od regulativnih ukrepov;
  - G. ker ima okoljsko primerna zasnova gospodarske koristi za industrijo in potrošnike ter znatno prispeva k podnebni in energetski politiki Unije in njeni politiki krožnega gospodarstva;

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/media/32274/eco-innovation-conclusions.pdf>

⁽⁵⁾ UL C 265, 11.8.2017, str. 65.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0287.

Četrtek, 31. maj 2018

- H. ker je zakonodaja o okoljsko primerni zasnovi tesno povezana z zakonodajo EU o označevanju z energijskimi nalepkami, pri čemer naj bi ukrepi, sprejeti na podlagi teh dveh direktiv, do leta 2020 v industrijskem, veleprodajnem in maloprodajnem sektorju ustvarili 55 milijard EUR prihodkov letno in po ocenah zagotovili prihranke primarne energije v višini 175 Mtoe na leto do leta 2020, kar bo prispevalo k približno polovici cilja Unije glede prihrankov energije do leta 2020 in zmanjšalo njeno odvisnost od uvoza energije; ker zakonodaja prav tako precej pripomore k podnebnim ciljem EU, saj zmanjšuje emisije toplogrednih plinov za ekvivalent 320 milijonov ton CO₂ letno; ker so možnosti za energijski prihranek v dolgem roku še večje;
- I. ker se v skladu s poročilom o obračunavanju učinka okoljsko primerne zasnove (Ecodesign Impact Accounting Report, Evropska komisija, 2016) ocenjuje, da bodo potrošniki EU do leta 2020 prihranili skupaj do 112 milijard EUR ali približno 490 EUR letno na gospodinjstvo;
- J. ker več kot 80 % okoljskega vpliva izdelkov, povezanih z energijo, opredelijo v fazi zasnove;
- K. ker je za večino zainteresiranih strani mogoče opredeliti tri glavne ovire za polno izvajanje zakonodaje: neobstoj jasne politične podpore in usmeritve, počasnost regulativnih postopkov in neustrezen nadzor trga v državah članicah;
- L. ker je po ocenah 10–25 % izdelkov na trgu neskladnih z direktivo o okoljsko primerni zasnovi in direktivo o označevanju z energijskimi nalepkami, s čimer se predvideni prihranki energije zmanjšajo za približno 10 % in ustvarja neloyalna konkurenca;
- M. ker sta obstoječi izjemi za odrsko osvetlitev iz uredb Komisije (ES) št. 244/2009 ⁽⁷⁾ in (EU) št. 1194/2012 ⁽⁸⁾ ustrezen in učinkovit način za spoštovanje posebnih potreb in okoliščin gledališč ter celotno zabavno industrijo in bi ju bilo treba še nadalje uporabljati;
- N. ker se je sicer področje uporabe direktive o okoljsko primerni zasnovi leta 2009 sicer razširilo na vse izdelke, povezane z energijo (razen za prevozna sredstva), izdelkov, ki ne rabijo energije, pa zahteve za okoljsko primerno zasnovano še ne zajemajo;
- O. ker bi bilo treba v EU vse izdelke zasnovati, izdelati in tržiti tako, da se pri tem uporabi čim manj nevarnih snovi, obenem pa zagotoviti varnost izdelka, da se olajša recikliranje in ponovna uporaba, obenem pa ohrani visoka raven varstva zdravja ljudi in okolja;
- P. ker je v direktivi o okoljsko primerni zasnovi določeno, da bi morale njeno dopolnjevanje z uredbo REACH o kemikalijah prispevati k povečanju njihovih učinkov in vzpostavitvi skladnih zahtev, ki jih morajo upoštevati proizvajalci; ker so bile zahteve, povezane z uporabo nevarnih kemikalij in njihovim recikliranjem, doslej omejene;
- Q. ker se v okviru nove uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami ustanavlja nova podatkovna zbirka in ker se informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga (ICSMS) uporablja v nekaterih državah članicah, vendar ne v vseh;
- R. ker je eden od prednostnih ciljev splošnega okoljskega akcijskega programa Unije do leta 2020 (sedmega okoljskega akcijskega programa) Unijo pretvoriti v z viri gospodarno, zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo; ker je v okoljskem akcijskem programu določeno, da bi moral okvir politike Unije zagotoviti, da so prednostni izdelki, ki se dajo na trg Unije, okoljsko primerno zasnovani, da se optimizira učinkovitost rabe virov in materialov;
- S. ker akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo vključuje zavezo, da se bo v prihodnjih zahtevah poudarjalo vidike krožnega gospodarstva glede okoljsko primerne zasnove v okviru direktive o okoljsko primerni zasnovi, in sicer s sistematičnim analiziranjem vprašanj, kot so popravljivost, trajnost, nadgradljivost, možnost recikliranja ali določitev nekaterih materialov ali snovi;

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 z dne 18. marca 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano neusmerjenih svetil v gospodinjstvu (UL L 76, 24.3.2009, str. 3).

⁽⁸⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1194/2012 z dne 12. decembra 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano usmerjenih sijalk, sijalk s svetlečimi diodami in pripadajoče opreme (UL L 342, 14.12.2012, str. 1).

Četrtek, 31. maj 2018

- T. ker Pariški sporazum določa dolgoročni cilj v skladu s ciljem, da se dvig globalne temperature omeji precej pod 2 °C nad predindustrijsko ravnijo in da se nadaljujejo prizadevanja, da dvig temperature ne preseže 1,5 °C nad predindustrijsko ravnjo; ker se je EU zavezala, da bo prispevala svoj pošten delež k tem ciljem z zmanjšanjem emisij v vseh sektorjih;
- U. ker bi morali ukrepi za okoljsko primerno zasnovi zajeti celotni življenjski cikel izdelkov, da bi izboljšali učinkovito rabo virov v Uniji, pri njih pa bi morali upoštevati, da se v fazi zasnovi določi več kot 80 % vpliva na okolje, kar ima zato zelo pomembno vlogo pri spodbujanju vidikov krožnega gospodarstva, trajnosti, možnosti nadgraditve in popravila, ponovne uporabe in recikliranja izdelka;
- V. ker je poleg krepitve bolj trajnostnih in glede rabe virov učinkovitih izdelkov treba okrepiti tudi načela ekonomije delitve in storitvene ekonomije, države članice pa bi morale posebno pozornost nameniti gospodinjstvom z nizkimi prihodki, vključno s tistimi, ki jim grozi energijska revščina, ko predstavljajo programe za spodbujanje uporabe izdelkov in storitev, pri katerih je raba virov najučinkovitejša;
- W. ker je Unija pogodbenica Stockholmske konvencije o obstojnih organskih onesnaževalih in mora zato izvajati ukrepe za postopno odpravo teh nevarnih snovi, vključno z omejitvijo njihove uporabe ob zasnovi izdelka;

Učinkovito orodje za zagotavljanje stroškovno učinkovitih prihrankov energije

1. meni, da je direktiva o okoljsko primerni zasnovi uspešen instrument za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki je omogočil znatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in ekonomske koristi za potrošnike;
2. priporoča, naj Komisija nadaljuje z vključevanjem več skupin izdelkov, izbranih glede na njihov potencial za okoljsko primerno zasnovi (ki vključuje tako potencial za učinkovito rabo energije kot za učinkovito rabo materialov), pa tudi drugih okoljskih vidikov, in sicer z uporabo metodologije iz člena 15 direktive, obenem pa posodablja obstoječe standarde, da bi izkoristili celotni potencial področja delovanja direktive in njenih ciljev;
3. poudarja, da direktiva o okoljsko primerni zasnovi izboljšuje delovanje notranjega trga EU z opredelitvijo skupnih standardov izdelkov; poudarja, da stalno sprejemanje harmoniziranih zahtev glede izdelkov na ravni EU podpira inovacije, raziskave in konkurenčnost proizvajalcev EU ter zagotavlja pošteno konkurenco, obenem pa preprečuje nastanek nepotrebnega upravnega bremena;
4. želi spomniti, da je v direktivi določeno, da mora Komisija pripraviti izvedbene ukrepe, kadar izdelek izpolnjuje naslednja merila: znatna količina prodanih izdelkov, znaten vpliv na okolje in potencial za izboljšanje; poudarja odgovornost Komisije pri spoštovanju tega mandata in zagotavljanju dejanskih koristi za potrošnike, krožno gospodarstvo in okolje, pri čemer priznava, da se taki standardi za izdelke lahko uporabljajo le na ravni Unije in da se zato države članice zanašajo na Komisijo, da bo sprejela potrebne ukrepe;
5. meni, da bi usklajevanje s pobudami, povezanimi s krožnim gospodarstvom, še povečalo učinkovitost direktive; zato poziva k sprejetju ambicioznega načrta o okoljsko primerni zasnovi in krožnemu gospodarstvu, ki bo zagotovil okoljske koristi, pa tudi priložnosti za trajnostno rast in delovna mesta, tudi v sektorju malih in srednjih podjetij, ter koristi za potrošnike; ugotavlja, da bolj učinkovita raba virov in uporaba sekundarnih surovin pri proizvodnji izdelkov ponujata precejšnje možnosti za zmanjševanje odpadkov in varčevanje z viri;
6. poudarja, da je direktiva o okoljsko primerni zasnovi del obsežnejšega svežnja in da je njena učinkovitost odvisna od sinergij z drugimi instrumenti, zlasti na področju označevanja z energijskimi nalepkami; meni, da se je treba izogibati prekrivanju predpisov;

Krepitev postopka odločanja

7. poudarja, da ima posvetovalni forum ključno vlogo pri vključevanju industrije, civilne družbe in drugih zainteresiranih strani v proces odločanja, in meni, da ta organizacija dobro deluje;

Četrtek, 31. maj 2018

8. je zaskrbljen zaradi občasnih velikih zamud pri pripravi in sprejetju izvedbenih ukrepov, ki ustvarjajo negotovost med gospodarskimi subjekti, vodijo v zamujanje pomembnih priložnosti za prihranke energije za potrošnike in povezano zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter lahko povzročijo, da sprejeti ukrepi zaostajajo za tehnološkim razvojem;
9. ugotavlja, da gre zamude pri izvedbi delno pripisati omejenim sredstvom, ki jih ima na voljo Komisija; poziva Komisijo, naj glede na znatno dodano vrednost zakonodaje za EU nameni dovolj sredstev za postopek okoljsko primerne zasnove;
10. poziva Komisijo, naj prepreči zamude pri sprejemanju in objavi izvedbenih ukrepov, in priporoča, naj se določijo jasni roki in mejniki za njihovo dokončanje in za revizijo obstoječih predpisov; poudarja, da bi bilo treba ukrepe za okoljsko primerno zasnovano sprejemati posamično in jih objaviti, čim so dokončani;
11. poudarja, da je treba spoštovati roke, predvidene v delovnem načrtu za okoljsko primerno zasnovano za obdobje 2016–2019;
12. poudarja, da je treba zahteve za okoljsko primerno zasnovano osnovati na zanesljivi tehnični analizi in ocenah učinka, kot referenco pa uporabiti najuspešnejše izdelke ali tehnologije na trgu ter tehnološki razvoj v vsakem sektorju; poziva Komisijo, naj nameni prednost izvedbi in pregledu ukrepov v zvezi z izdelki, ki imajo največji potencial v smislu prihranka energije in krožnega gospodarstva;
13. priznava, da direktiva o okoljsko primerni zasnovi omogoča uporabo prostovoljnih sporazumov; poudarja, da se prostovoljni sporazumi lahko uporabljajo namesto izvedbenih ukrepov, kadar zajemajo večji del trga in se šteje, da lahko zagotovijo vsaj enako raven okoljske uspešnosti; sporazumi bi zato morali zagotavljati hitrejši postopek odločanja; meni, da bi bilo treba okrepiti učinkovitost nadzora prostovoljnih sporazumov ter zagotoviti ustrezno vključenost civilne družbe; zato pozdravlja priporočilo Komisije (EU) 2016/2125 o smernicah za ukrepe za samourejanje, ki jih sprejme industrija, in poziva Komisijo, naj strogo nadzira vse prostovoljne sporazume, priznane v okviru direktive o okoljsko primerni zasnovi;
14. spodbuja vključevanje tehnoloških učnih krivulj v metodologijo za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, povezanih z energijo, da bi tehnološke izboljšave uvedli še preden začetkom veljavnosti predpisov ter zagotovili njihovo ažurnost;
15. poziva Komisijo, naj v ukrepe za okoljsko primerno zasnovano po potrebi vključi ocene o uhajanju mikroplastike v vodno okolje; poziva Komisijo, naj pri pregledu ukrepov za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pralnih in pralno-sušilnih strojev uvede obvezne zahteve za filtre za mikroplastiko;

Od prihrankov energije do učinkovite rabe virov

16. ponovno poziva k spodbujanju vidikov krožnega gospodarstva pri izdelkih in meni, da direktiva o okoljsko primerni zasnovi prinaša veliko možnosti za izboljšanje učinkovite rabe virov, ki doslej niso bile dovolj izkoriščene;
17. zato meni, da je treba pri izvajanju direktive o okoljsko primerni zasnovi poleg stalnih prizadevanj za izboljšanje energijske učinkovitosti zdaj sistematično obravnavati celoten življenjski cikel vsake skupine izdelkov, ki spadajo na njeno področje uporabe, z določitvijo minimalnih meril glede učinkovite rabe virov, ki med drugim zajemajo trajnost, trdnost, možnost popravila in nadgradnje, pa tudi možnost delitve, ponovne uporabe, povečanja obsega, možnosti recikliranja in ponovne izdelave, vsebnost recikliranih materialov ali sekundarnih surovin ter uporabo kritičnih surovin;
18. meni, da je treba izbor meril krožnega gospodarstva za vsako skupino izdelkov podrobno navesti ter jasno in objektivno opredeliti, pri čemer morajo biti ta merila enostavno merljiva in dosegljiva s sorazmernimi stroški, da se zagotovi izvedljivost direktive tudi v prihodnje;

Četrtek, 31. maj 2018

19. poziva, naj se v fazi pripravljajalnih študij za posebne ukrepe glede okoljsko primerne zasnove za vsako kategorijo izdelkov sistematično opravijo poglobljene analize potenciala, ki ga imajo ti izdelki z vidika krožnega gospodarstva;
20. poudarja, kako pomembno je, da proizvajalci zagotovijo jasna in objektivna navodila, ki bodo uporabnikom in neodvisnim serviserjem omogočila lažje popravilo izdelkov brez posebne opreme; poudarja tudi, da je pomembno zagotoviti informacije o razpoložljivosti rezervnih delov in življenjski dobi izdelkov, ko je to mogoče;
21. poudarja morebitne koristi osredotočanja na druge okoljske vidike, ne zgolj na uporabo energije, na primer na nevarne kemikalije, uhajanje mikroplastike, nastajanje odpadkov in vnos materialov, ter poziva k uporabi orodij iz direktive za povečanje preglednosti za potrošnike;
22. ker je več kot 80 % okoljskega vpliva izdelka določenih v fazi zasnove, meni, da se je v tej fazi mogoče v veliki meri izogniti snovem, ki vzbujajo zaskrbljenost, jih nadomestiti ali omejiti; poudarja, da je treba uporabo materialov in snovi kritičnega pomena, kot so redki zemeljski elementi, ali toksičnih snovi ali snovi, ki vzbujajo zaskrbljenost, kot so obstojna organska onesnaževala ter endokrini motilci, posebej pretehtati na podlagi razširjenih meril za okoljsko primerno zasnovo, da bi omejili njihovo uporabo ali jih nadomestili, kadar je primerno, ali vsaj zagotovili možnost za njihovo pridobivanje/ločevanje ob koncu življenjskega cikla, brez poseganja v druge, na ravni Unije harmonizirane pravne zahteve glede teh snovi;
23. poziva, naj se glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov pri izdelkih, povezanih z energijo, ne določa ciljev, ki jih evropski proizvajalci, zlasti mala in srednje velika podjetja, težko dosežajo, saj je njihova zmogljivost glede patentirane tehnologije precej manjša od zmogljivosti vodilnih podjetij na trgu;
24. v zvezi s tem pozdravlja delovni načrt za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2016–2019, ki vključuje zaveze za določitev zahtev in standardov v zvezi z učinkovitostjo materialov, pri čemer se podpira uporaba sekundarnih surovin, ter poziva Komisijo, naj to nalogo prednostno dokonča; meni, da bi morala takšna merila razlikovati glede na izdelke, temeljiti na zanesljivih analizah, se osredotočati na področja, ki jih je mogoče znatno izboljšati, ter biti izvršljiva in preverljiva s strani organov za nadzor trga; pri opredelitvi najboljših praks je treba spodbujati uporabo rezultatov preteklih in tekočih raziskovalnih dejavnosti ter najsodobnejših inovacij na področju recikliranja odpadne električne in elektronske opreme;
25. meni, da je razvoj systemskega pristopa za obravnavo izdelka in tudi celotnega sistema, ki je potreben za njegovo delovanje v postopku okoljsko primerne zasnove, vse bolj pomemben za uspeh na področju učinkovite rabe virov, in poziva Komisijo, naj v naslednji delovni program za okoljsko primerno zasnovo vključi več takšnih priložnosti na sistemski ravni;
26. meni, da je treba posebno pozornost nameniti izdelkom, ki uporabljajo vodo, kjer je mogoče doseči pomembne koristi za okolje in zagotoviti velike prihranke za potrošnike;
27. poziva Komisijo, naj spodbuja pridobivanje kritičnih surovin tudi iz odpadkov od rudarjenja;
28. ugotavlja, da je Komisija odložila ukrepanje na področju informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), kot so mobilni in pametni telefoni, ker čaka na nadaljnje ocene in ker se tehnološke spremembe v tej skupini izdelkov odvijajo zelo hitro; vseeno meni, da je veliko možnosti za izboljšavo teh izdelkov, ki se prodajo v velikih količinah in se jih pogosto menjuje, zlasti glede učinkovite rabe virov, zato bi morala zanje veljati merila za okoljsko primerno zasnovo, pri tem pa bi si morali prizadevati za poenostavitev regulativnega postopka; poudarja, da bi bilo treba skrbno oceniti, kako izboljšati okoljsko primerno zasnovo skupin izdelkov, za katere sta možnost popravila in nadomestitev rezervnih delov ključna parametra okoljsko primerne zasnove;
29. poudarja, da bi bilo treba poenostaviti možnosti popravila z dostopnostjo rezervnih delov v celotnem obdobju življenjskega cikla izdelka po razumni ceni glede na skupne stroške izdelka;

Četrtek, 31. maj 2018

30. ponavlja svoje zahteve po širokem pregledu okvira Unije za politiko o izdelkih z namenom obravnave lastnosti za učinkovito rabo virov; glede tega Komisijo prosi, naj oceni, ali bi veljavno metodologijo za okoljsko primerno zasnovano poleg za izdelke, povezane z energijo, lahko uporabili za druge kategorije izdelkov, ter po potrebi predstavi nove zakonodajne predloge;

31. poudarja, da je za zagotovitev uporabe recikliranih/sekundarnih materialov bistvena razpoložljivost kakovostnih sekundarnih materialov ter mora biti zato vzpostavljen dobro organiziran trg zanje;

32. poudarja, kako pomembno je, da se odgovornost naloži proizvajalcem ter da se podaljšajo garancijski roki in pogoji, da se proizvajalce prisili k prevzemu odgovornosti za upravljanje življenjskega cikla izdelka v fazi, ko ta postane odpadke, v skladu z ustrežno zakonodajo Unije, da se spodbudijo možnosti popravila, nadgradnje, modularne zasnove in recikliranja ter da se zagotovi, da ostanejo surovine in ravnanje z odpadki v Evropski uniji;

33. poziva k razširitvi minimalnih jamstev za trajno blago za široko porabo;

Izboljšanje tržnega nadzora

34. vztraja, da je treba okrepiti nadzor nad izdelki, danimi na notranji trg, in sicer z boljšim sodelovanjem in usklajevanjem med državami članicami ter med Komisijo in nacionalnimi organi ter z zagotovitvijo ustreznih finančnih instrumentov za organe držav članic, ki izvajajo tržni nadzor;

35. poziva Komisijo, naj preuči morebitno vzpostavitev digitalnih podatkovnih listov za izdelke (potni list izdelka), kot je bilo predlagano v sklepih Sveta z dne 18. decembra 2017 o ekoinovacijah, kot orodja za razkrivanje materialov in snovi, uporabljenih v izdelkih, s čimer bi olajšali tudi nadzor trga;

36. poziva k skladnejšemu in stroškovno učinkovitejšemu sistemu nadzora trga v Uniji, da bi zagotovili skladnost z direktivo o okoljsko primerni zasnovi, in priporoča naslednje:

- uvede naj se zahteva, da morajo nacionalni organi uporabljati podatkovno zbirko informacijskega in komunikacijskega sistema za nadzor trga (ICSMS) za izmenjavo vseh rezultatov izvedenega preverjanja skladnosti izdelkov in preskušanj za vse izdelke, zajete v predpisih o okoljsko primerni zasnovi izdelkov; podatkovna zbirka bi morala vsebovati vse ustrezne informacije za skladne in neskladne izdelke, da bi preprečili nepotrebno preskušanje v drugi državi članici, ter biti uporabnikom prijazna in enostavno dostopna;
- splošna zbirka podatkov za registracijo izdelkov, označenih z energijsko nalepko, naj se razširi na vse izdelke, zajete v predpisih o okoljsko primerni zasnovi izdelkov;
- od nacionalnih organov se zahteva, da pripravijo natančen načrt za svoje dejavnosti za nadzor trga na področju okoljsko primerne zasnove, s katerim morajo seznaniti druge države članice in Komisijo, kot določa Uredba (ES) št. 765/2008⁽⁹⁾; države članice bi morale v te načrte vključiti ključne preglede;
- za odkrivanje izdelkov, ki ne ustrezajo predpisom, naj se uporabljajo hitri postopki pregleda, ki morajo biti pripravljene v sodelovanju s strokovnjaki iz industrije in s katerimi morajo biti seznanjeni javni organi;
- Komisija naj razmisli o minimalnem odstotku izdelkov na trgu, ki bodo preskušeni, poleg tega pa oblikuje mandat za izvedbo lastnega neodvisnega nadzora trga ter po potrebi predstavi predloge;
- sprejmejo naj se odvrčilni ukrepi, vključno z naslednjim: sankcije za proizvajalce, ki ne izpolnjujejo zahtev, sorazmerne z vplivom neskladnosti na celoten evropski trg, in nadomestila za potrošnike, ki so kupili izdelke, neskladne s predpisi, tudi po izteku zakonske garancijske dobe in s pomočjo kolektivnih pravnih sredstev;
- posebna pozornost se nameni uvozu iz držav, ki niso članice EU, in izdelkom, ki se prodajajo prek spleta;
- treba je zagotoviti skladnost s predlogom uredbe Komisije o določitvi pravil in postopkov za skladnost s harmonizacijsko zakonodajo Unije o izdelkih (COM(2017)0795), katere področje uporabe vključuje izdelke, ki jih ureja direktiva o okoljsko primerni zasnovi; glede tega podpira omogočanje skupnega preskušanja na ravni EU;

⁽⁹⁾ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem izdelkov (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

Četrtek, 31. maj 2018

37. poudarja pomen ustreznih standardov in jasno določenih harmoniziranih standardov preskušanja in poudarja, da je treba razviti testne protokole, ki čim bolj ustrezajo resničnim pogojem; poudarja, da bi morale biti metode preskušanja zanesljive in izvedene na način, ki izključuje manipulacijo in namerno ali nenamerno izboljševanje rezultatov; meni, da preskušanja ne bi smela predstavljati nerazumnega bremena za podjetja, zlasti ob upoštevanju malih in srednjih podjetij, ki nimajo enakih zmogljivosti kot njihovi večji tekmeči; pozdravlja Uredbo Komisije (EU) 2016/2282 v zvezi z uporabo dovoljenih odstopanj pri postopkih preverjanja;

38. poziva Komisijo, naj podpre države članice pri izvrševanju in z njimi tesneje sodeluje, kadar se izkaže, da izdelek ne izpolnjuje zahtev; poudarja potrebo po boljših smernicah za proizvajalce in uvoznike o podrobnih zahtevah glede dokumentov, ki jih potrebujejo organi za nadzor trga;

Druga priporočila

39. poudarja, da je treba zagotoviti doslednost in konvergenco med predpisi o okoljsko primerni zasnovi in horizontalnimi predpisi, kot je zakonodaja Unije o kemikalijah in odpadkih, vključno z direktivami o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), odpadni električni in elektronski opremi (WEEE) ter nevarnih snoveh v električni in elektronski opremi (RoHS), in poudarja, da je treba krepitev sinergije z zelenimi javnimi naročili in znakom EU za okolje;

40. poudarja povezavo med direktivo o okoljsko primerni zasnovi in direktivo o energetske učinkovitosti stavb; poziva države članice, naj spodbujajo tržno uveljavitev učinkovitih izdelkov in storitev ter okrepijo inšpekcijski nadzor in svetovanje; meni, da izboljšanje okoljsko primerne zasnove izdelkov, povezanih z energijo, lahko pozitivno vpliva na energetske učinkovitosti stavb;

41. poudarja, da je treba javnosti in zlasti medijem pred uvedbo ukrepa zagotoviti jasne informacije o koristih okoljsko primerne zasnove, ter spodbuja Komisijo in države članice, naj proaktivno obveščajo o koristih ukrepov za okoljsko primerno zasnovi kot sestavni del procesa sprejemanja ukrepov za okoljsko primerno zasnovi ter naj dejavneje sodelujejo z deležniki, da bi ljudje bolje razumeli zakonodajo;

42. poudarja, da bo prehod na trajnostno in krožno gospodarstvo pomenil ne le številne priložnosti, temveč tudi družbene izzive; ker ne bi smeli nikogar zapostaviti, bi morale Evropska komisija in države članice pri predstavitvi programov za spodbujanje uporabe izdelkov z najučinkovitejšo rabo virov posebno pozornost nameniti gospodinjstvom z nizkimi prihodki, ki jim grozi energijska revščina; meni, da takšni programi ne bi smeli ovirati inovacij, temveč bi morali še naprej proizvajalcem omogočati, da potrošnikom nudijo široko paleto kakovostnih izdelkov, ter da bi morali poleg tega biti naklonjeni prodoru na trg izdelkov, povezanih z energijo, in izdelkov, ki uporabljajo vodo, s katerimi bi dosegli učinkovitejšo rabo virov in večje prihranke za potrošnike;

43. poziva institucije EU in države članice, naj pokažejo dober zgled, tako da določijo in v celoti izkoristijo krožno gospodarstvo ter strategije zelenih javnih naročil, da bi dale prednost dokazano trajnostnim izdelkom, kot so izdelki z znakom za okolje, in najvišjim standardom učinkovite rabe virov pri vseh naložbah, ter široko spodbujajo uporabo zelenih naročil, tudi v zasebnem sektorju;

o

o o

44. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.